

Høring av verneplan for skog

Forslag til vern av Rollagåsen naturreservat
i Tinn kommune.

Grov, tidligere styvet alm.

Foto: Sigve Reiso

Fylkesmannen i Vestfold og Telemark - november 2019

Innhold

side

1. Bakgrunn.....	3
2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern.....	3
3. Hjemmelsgrunnlag.....	3
4. Saksgang.....	4
5. Verneplanens omfang.....	7
6. Faktaark	8
7. Forslag til verneforskrift	12
8. Vernekart	15

1. Bakgrunn

Fylkesmannen i Telemark sender på høring forslag om vern av Rollagåsen naturreservat i Tinn kommune.

Bakgrunnen for verneforslaget er tilbud fra fem grunneiere om frivillig vern av skog. Det er gjennomført naturfaglige registreringer i området som dokumenterer verdier som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven. Jf. kapittel 6. med nærmere beskrivelse av området.

Forhandlinger om erstatningsoppgjør og avtale om pris på det tilbudte området vil bli sluttført parallelt med høringa.

2. Om verneplanarbeidet og frivillig vern.

Meld. St. 14 (2015 – 2016) *Natur for livet* legger opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder økt frivillig skogvern. Under behandlingen av meldingen ba Stortinget regjeringen sette mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 % av skogarealet i landet. Naturfaglige evalueringer som ligger til grunn for prioriteringene i skogvernarbeidet er «*Evaluering av skogvernet i Norge*», NINA rapport 54/2002 og «*Naturfaglig evaluering av norske verneområder*», NINA rapport 535/2010.

Ved frivillig skogvern gir grunneierne fylkesmennene tilbud om vern av aktuelle områder. Det blir foretatt naturfaglige registreringer og utarbeidet skogtakster for de områdene der det er behov for det. På grunnlag av tilbud og de naturfaglige registreringene utarbeider Fylkesmannen forslag til avgrensning av verneområdet. På grunnlag av tilbud og mal for verneforskrift for naturreservater utarbeider Fylkesmannen forslag til verneforskrift som blir oversendt grunneierne for kommentarer. Miljødirektoratet oppnevner en skogsakkyndig som får i mandat å forhandle med grunneierne eller grunneiernes representant. Ved enighet blir det utarbeidet avtale der erstatningssum, forslag til verneforskrift og avgrensning av verneområdet blir avklart.

Det vanlige er at når staten og grunneier er enige om disse punkta vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven. Etter avtale med grunneier kan melding og høring av verneforslag likevel gjennomføres før avtale er signert. Fra avtaletidspunkt og fram til vernevedtak gjelder en vederlagsordning. Utbetaling av erstatningsbeløp skjer når vernevedtak er fattet.

3. Hjemmelsgrunnlag

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av lov 16. juni 2009 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) jf. §§ 33 – 51. I naturmangfoldloven er det gitt hjemmel for oppretting av ulike vernekategorier. Vernekategorien naturreservat, som er det strengeste vernet etter naturmangfoldloven, jf. § 37, vil bli brukt for denne verneplanen for skog på privat grunn.

Vedtak om opprettelse av naturreservat blir gjort av Kongen i statsråd etter § 37 i naturmangfoldloven, som lyder slik:

” Som naturreservat kan vernes områder som

- a) inneholder truet, sjelden eller sårbar natur,*
- b) representerer en bestemt type natur,*
- c) på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold,*

d) utgjør en spesiell geologisk forekomst eller

e) har særskilt naturvitenskapelig verdi.

Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet til ved fri utvikling eller aktive gjenopprettingstiltak å få verneverdier som nevnt i første ledd.

I et naturreservat må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Et naturreservat kan totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

Treffes vedtak om reservat som krever aktive gjenopprettingstiltak, eller vedtak om reservat der bruk er en forutsetning for bevaring av det biologiske mangfold, skal det samtidig med vernevedtaket legges fram et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk kompensasjon til private som bidrar til områdets skjøtsel.”

4. Saksgang

MELDINGSFASEN

Formell oppstart på verneplanarbeidet ble meldt 26. mars 2019. Det kom inn følgende merknader:

Riksantikvaren (e-post av 28.03.2019) viser til kulturminneforvaltningen i fylkeskommunen og behandler derfor ikke saka.

Landbruksdirektoratet (brev av 01.04.2019) uttaler følgende:

«Som høringsinstans for forslag til opprettelse av nye naturreservat, ønsker vi å gi noen generelle innspill til verneprosessen.

Grundige områdebeskrivelser

Av høringsdokumentene må det tydelig framkomme om og i tilfelle hvordan det aktuelle området nyttes i landbrukssammenheng. Dersom det er landbrukshensyn i området som ikke ivaretas i utkast til forskrift, ber vi om at det begrunnes i høringsdokumentene.

Typiske landbruksinteresser kan være (listen er ikke uttømmende):

o Skogsbilvei som er nødvendig for skogbruk på bakenforliggende arealer

o Traktorvei i forbindelse med jordbruk

o Støl/seterområde

o Beite

o Reindrift

Utforming av verneforskrift

Dersom det går veier/ferdselsårer gjennom verneområdet, må fylkesmannen vurdere om det kan gis bestemmelser om merking, rydding og vedlikehold av disse. Det bør legges til rette for drift og vedlikehold av eventuelle støl-/seterområder og åpnes for andre tekniske tiltak som bidrar til en landbruksmessig utnyttelse av området. Dersom slike tiltak ikke er ønskelig innenfor verneområdet, må det gis en faglig begrunnelse for dette i høringsdokumentene.

Beitebruk vil være aktuelt i mange områder som foreslås vernet som naturreservat. Det bør derfor vurderes om forskriften kan åpne for dette. Hvis ikke, må det redegjøres for hvorfor i høringsdokumentene. Dersom det åpnes for beiting i området bør det også utarbeides bestemmelser for utsetting av saltsteiner og oppføring/vedlikehold av gjerder og sanketrøper.

For alle tiltakene over må det vurderes om det kan gis bestemmelser om motorferdsel i forbindelse med tiltakene. Det bør gis generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i forbindelse med uttransportering av syke og skadde bufe.

Vi forutsetter at fylkesmannens landbruks- og reindriftsfaglig kompetanse involveres i utforming av forskrift og verneplan. Det vil også være nyttig å involvere den lokale landbruksforvaltningen i arbeidet.»

Statens vegvesen (brev av 16.04.2019) har ingen merknader til planarbeidet.

Bane NOR (brev av 24.04.2017) uttaler at planområdet ikke berører jernbanens interesser, og de har derfor ingen merknader til planarbeidet.

Direktoratet for mineralforvaltning (brev av 26.04.2019) uttaler følgende:

«DMF er startens fagmyndighet ved forvaltning og utnyttning av mineralressurser, og har et særlig ansvar for at mineralressurser blir tatt hensyn til i plan-, utbyggings- og verneprosesser. Mineralressurser er ikke-fornybare naturressurser og en langsiktig forvaltning av disse ressursene er derfor viktig. Om ressursene blir bygd ned eller gjort utilgjengelig på annen måte, er de i mange tilfeller utilgjengelige i all framtid.

Mineralressurser representerer store verdier. Utvinning av denne typen ressurser gir grunnlag for annen næringsliv. DMF er i denne sammenheng opptatt av at mineralressurser som har eller kan ha verdi ved uttak og utnyttning, blir tatt hensyn til i verneprosessen. Vern kan i tillegg til å gjøre mineralressurser utilgjengelig innenfor selve verneområdet også medføre arealrestriksjoner utenfor verneområdet, også på denne måten legge avgrensninger eller føringer for uttak av mineralressurser utenom verneområdet.

I følge kartdatabasen fra Norges geologiske undersøkelser (NGU) er det ikke registrert viktige mineralressurser innenfor verneområdene. DMF har derfor ingen merknad til forslag om opprettelse av vern på Opsaljuvet, Tjågå, Rupefjell-Selslinatten, Røsaker og Rollagåsen.»

Om ny kunnskap i framtiden viser at det fins viktige forekomster av mineralske ressurser i verneområdet, må eventuelle uttak av disse forekomstene vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle ut i fra den generelle dispensasjonsbestemmelsene i naturmangfoldloven §48. Denne lyder: "Forvaltningsmyndighetene kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig".»

Språkrådet (brev av 06.05.2019) uttaler følgende:

«Ingen merknader. Namnet er ikke registrert i SSR, men i Magnus-databasen med navn fra Tinn (http://www.tinnkommune.com/Stadnamn/Stadnamn_detail.php?key=6244&itemNumber=7) er Rollagåsen registrert som navn på dette fjellområdet.»

Forsvarsbygg (brev av 08.05.2019) uttaler bl.a. følgende: *« I de øvrige områdene i denne oppstartsmeldingen har ikke Forsvaret eiendommer eller særskilte arealbruksinteresser. Vi ber*

imidlertid om at det generelle unntaket for militær operativ virksomhet og unntaket for avgang og landing med Forsvarets luftfartøy inntas i forskriftstekstene for alle områder.»

NVE (brev av 15.05.2019) uttaler følgende:

«NVE har gjennomført en vurdering av de foreslåtte områdene. I flere av områdene finnes det eksisterende kraftlinjer. Statnett, samt områdekonsesjonærene Hjartdal Elverk, Glitre Energi Nett, Notodden Energi og Tinn Energi står på adresselisten. Vi forutsetter at de uttaler seg om sine behov knyttet til eksisterende og fremtidige prosjekter. Skagerak Energi står på adresselisten til oppstartsmeldingen, men vi ber om at også Skagerak Nett og Skagerak Kraft blir satt på høringslisten.

Standardbestemmelser knyttet til drift, vedlikehold og oppgradering av kraft- og energianlegg bør inkluderes i verneforskriftene til Opsaljuvet, Rupeffjell-Selslinatten og Tjågå. Hydro Energi og Skagerak Kraft har kraftverk som blir berørt av verneforslagene. Hydro Energi står ikke adresselisten til oppstartsmeldingen. Vi ber om at de settes på høringslisten, slik at de får mulighet til å uttale seg.

Rollagåsen, Tinn kommune

Området omfatter det tidligere avslåtte småkraftprosjektet Rollagåi. Kraftverket hadde en planlagt installert effekt på 3,7 MW og en midlere årsproduksjon på 11,7 GWh. Utbyggingskostnaden er anslått til 45,1 mill. kr (indeksjustert fra 34,3 mill. kr i 2010). Dette gir en spesifikk utbyggingskostnad på 3,86 kr/kWh, og en LCOE på 33 øre/kWh. Dette er blant de 20 % mest rimelige prosjektene sammenlignet med konsesjonsgitte prosjekter som ikke er bygd ut.

Rollagåi fikk i 2011 avslag på konsesjonssøknaden, hovedsakelig på grunn av konflikt med landskapselementet Haugefossen, og en bekkekløft med fosserøysone og sårbare arter. Hydro Energi AS var tiltakshaver, men står ikke på adresselisten til oppstartsmeldingen. Vi ber om at de settes på høringslisten, slik at de får mulighet til å uttale seg.»

Uttalelsen er vedlagt lenke til kart over området i NVE Atlas.

FYLKESMANNENS KOMMENTARER TIL DE INNKOMNE MERKNADENE

Når det gjelder uttalelsen fra Landbruksdirektoratet, så vil vi bemerke at området som foreslås vernet ikke har støl/seterområder, men skulle det være aktuelt med beitedyr her er det tatt høyde for det i verneforskriften, jf. § 4d og h, § 6b, 7d, g og h.

Forsvarsbygg peker på at en ønsker unntak i verneforskriften for militær operativ virksomhet og for landing og start med Forsvarets luftfartøy. Fylkesmannen har tatt dette inn i den foreslåtte verneforskriften. Jf. bestemmelse i § 6 pkt. a og d.

Vi har notert oss at Hydro Energi AS, Skagerak Nett og Skagerak Kraft skal inn på vår høringsliste slik NVE ber om.

VIDERE SAKSBEHANDLING

Verneforslaget med områdebeskrivelser, kart over verneområdet og forslag til verneforskrift sendes nå på en felles sentral og lokal høring med frist **24. januar 2020**. Formålet med høringa er å få fram opplysninger om interesser som kan bli berørt av den planlagte fredningen.

Etter høring vil Fylkesmannen oppsummere høringa, kommentere eventuelle uttalelser og utarbeide en tilrådning om vern til Miljødirektoratet. Direktoratet vil deretter lage innstilling til Klima- og miljødepartementet (KLD) og vedtak om fredning blir gjort ved kgl. res. av Kongen i statsråd.

5. Verneplanens omfang

Navn	Gnr./bnr.	Kommune	Areal i daa anslag	Verneverdi
Rollagåsen naturreservat	101/1, 102/2, 104/4, 104/6, og 105/1	Tinn	762	Regional (**)

6. Faktaark

LOKALITET:	Rollagåsen
KOMMUNE:	Tinn
FYLKE:	Telemark
VERNEKATEGORI:	Naturreservat
AREAL:	762 daa
HØYDE OVER HAVET:	220 – ca.725 m o.h.
BERØRT EIENDOMMER:	Gnr./bnr. 101/1, 102/2 104/4, 104/6 og 105/1

OMRÅDEBESKRIVELSE

Rollagåi renner gjennom en dramatisk og bratt bekkekløft, formet som et dypt ”øksehugg” i den nordvendte lisen. Lisidene rundt kløfta er jevnt over bratte, til dels med loddrette stup og bergheng. Mot bunn finnes flere store steinblokker og en del bergvegger. Innerst i kløfta kaster Høgfossen seg ned lisen med et fall på hele 109 m, noe som er Tinns største fossefall. Til sammenligning er den mer kjente Rjukanfossen på 104 m. Videre nedstrøms er kløfta jevnt bratt med flere små terskler med tilhørende fossefall. Fra kote 400 og ned til munningen er fallet noe mindre og bekken går mer i stryk.

Nedslagsfeltet er middels stort, men inneholder en del myr og enkelte tjern som gir en nokså sikker men noe redusert sommervannføring. Lia videre vestover er jevnt bratt, men flater noe ut mot dalbunnen. Her har bekker formet flere markerte raviner med skarpe løsmasse-egger imellom. Lia har også en rekke små bekker, ustabile skredrenner og fuktsig ned lia, som bryter opp og gir variasjon.

Berggrunnen er dominert av metarhyolitt og metamorf tuff. Langs Rollagåi er løsmassedekket mektig langs kløftesidene, men finmaterialer er vasket vekk i bunn av kløfta. Her inngår nakent berg i veksel med steinblokker. Liene videre vestover er preget av tykke løsmasser i nedre deler, stedvis i form av velutviklede raviner. Løsmassene avtar gradvis opp lia. Sand og grus dominerer, men lengst vest også en del grov blokkmark. Øvre halvdel har stedvis berg i dagen.

Bare den vestre halvparten av selve bekkekløfta er med i tilbudet om vern.

Vegetasjonsseksjon: OC-Overgangsseksjon. Vegetasjonssone: sørboreal 60% (ca. 460 daa) mellomboreal 30% (ca. 230 daa) nordboreal 10% (ca. 80 daa). Gunstig lokalklima gir stor andel med sørboreal vegetasjonssone, da edelløvskog går høyt opp i lia.

VEGETASJON, SKOGSTRUKTUR OG PÅVIRKNING

Store deler av undersøkelsesområdet er dominert av granskog iblandet varierende mengde med borealt løv. Bjørk, osp, rogn, gråor, hegg og selje er vanligst og dominerer mest i friske søkk og brattere skrenter der grana står svakere. Svak lågurtskog med overganger til lågurtskog er vanligst i lisidene. Typiske arter er ormetelg, gullris, liljekonvall, skogsalat, skogsyre, markjordbær og trollbær. Langs Rollagåi og langs fuktsig og bekkesøkk i lia er det også betydelig innslag av frodigere høgstaudekog med strutseving, skogørkvein, skogburkne og rike forekomster av huldregras. Noe furu finnes spredt på veldrenerte arealer.

Lengst vest inngår også frisk blokkmark med rik edelløvskog av typen gråor-almeskog, med stort innslag av alm iblandet mye borealt løv og noe gran. Her inngår også mye huldregras, samt myske, leddved, skogsvingel, skogsvinerot, skogstjerneblom og strutseving. Hassel og spisslønn forekommer

også sparsomt. På overrislede berg i Rollagåis bekkekløft finnes fjellplanter som snøsildre. Vegetasjonen rundt Høgefoss er ikke inventert, men der finnes trolig innslag av fosserøyksamfunn.

Eldre, kompakt og produktiv granskog dominerer arealet i selve lisiden. Skogen er nokså ensaldret og svak sjiktet, hovedsakelig i sen optimalfase og stedvis oppløsningsfase med svært mye fersk død ved, spesielt i lias bratte og ustabile midtparti. Fersk død ved er nærmest enerådende og kontinuiteten i død ved er svak til fraværende. Det er også et jevnt med innslag av borealt løv i granskogen, med størst konsentrasjon nederst i lia eller langs åpne bekkedaler og i kløfta i øst. Gamle osper, seljer, rogn og bjørk finnes, men som regel av midlere dimensjoner. Fersk død ved av løvtrær er også vanlig.

Lengst vest inngår partier med eldre edelløvskog med stort innslag av borealt løv og spredte grantrær. Her finnes enkelte gamle og svært grove almer med gamle spor av styving. Den grøvste ble målt til 4 m i omkrets. En med 3 m i omkrets ble også sett. Det ble registrert døde tredeler, grov bark og hulrom tilknyttet de gamle almene som gjør disse til viktige nøkkelementer. Dimensjonene på løvskogen forøvrig ligger på 20-30 (40) cm. Trolig er dette tidligere mer åpen og beitet høstingsskog som siste 60 år har grodd til etter opphørt drift.

Av nyere hogstinngrep er en stripe opp lia sentralt i området mest omfattende. Men dette arealet er i dag preget av en yngre løvsuksesjon av variert borealt løv, og svekker ikke området nevneverdig. For øvrig finnes enkelte spor etter hogst langs stier og nær innmark/bebyggelse i bunn av lia. Selve kløfta i Rollagåi er til dels hardt påvirket av hogstinngrep for 40-100 år siden og i dag preget av løvblandet ungskog av gran i mosaikk med eldre ensjiktet granskog i sen optimalfase.

Flere steder i lisiden ses rester etter kabler fra tidligere drifter, og gamle kjerreveier vitner om tidligere bruk. Løvinnslaget øker mot bunn av kløfta, få trær er grove og gamle. Trolig finnes gammel skog i de mer utilgjengelige indre delene av kløfta rundt Høgefoss. Død ved finnes flekkvis, mest i form av ferske vindfall på gode granboniteter. Kontinuiteten er svak. Humide bergvegger og steinblokker finnes langs bekken i nedre deler og utgjør viktige nøkkelementer.

VERNEINTERESSER

I dette avsnittet er blant annet såkalte «rødlista» arter omtalt. Det er arter som er sjeldne og som er gitt ulik status etter hvor stor fare det er for utrydding. Status er henta fra Rødlista 2015 fra Artsdatabanken. VU = sårbar, NT = nær truet, der «sårbar» er mer sjelden enn «nær truet».

11 rødlistearter er påvist innenfor undersøkelsesområdet. Svært rike forekomster av huldregras (NT) i hele lia er av størst interesse. Også funn av fuktighetskrevede lav og moser langs Rollagåis bekkekløft er verdt å trekke frem. Forøvrig er artsmangfoldet lite utviklet. Men det er et betydelig fremtidspotensial for krevede gammelskogsarter i takt med at skogen blir eldre og kontinuiteten i gammelskogselementer blir bedre. Som følge av lav kontinuitet i død ved er artsmangfoldet av kontinuitetskrevede gammelskogsarter lite utviklet i området som helhet. Trass store mengder død granved er beholdningen kun spredte funn av naturskogsarter som rosenkjuke (NT), rynkeskinn (NT), granrustkjuke, kjøttkjuke og svartsonekjuke (NT). Mer krevede gammelskogsarter knyttet til gran er ikke påvist.

Nederst i Rollagåi er råtevedmosene grønsko (NT) (Arne Heggland pers. medd.) og pusledraugmose funnet på morkne granlæger. Bildet er stort sett det samme for råtevedarter knyttet til løvtrær. Få krevede arter er notert. Enkeltpunn av almekullssopp (NT) på gammel alm og honninghvitkjuke (VU) på selje er mest interessant. På spredte løvtrær i lisiden inngår svakt utviklede Lobarionsamfunn med

bl.a. lungenever og kystårenever. Langs Rollagåis bekkekløft er mangfoldet av noe fuktighets-krevende arter på berg og dels epifyttisk på løvtrær noe bedre utviklet, med flere interessante arter. I nedre deler er det kjent enkeltforekomster av rødlistede arter som praktlav (VU) og skoddelav (NT), samt signalarter som buktporelav (på rogn), flatfellmose, hulefellmose og grynfiltlav (alle på berg).

Det er også gjort flere gamle funn av lav og moser, ofte udaterte, men enkelte av de eldste helt tilbake fra 1826 (Artskart 2018). Her inngår arter som fleinljåmose, rugledraugmose, skjermose, småstylte, kystblæremose, krusfellmose og sveipfellmose (VU). Av disse er særlig rugledraugmose og kystblæremose interessante funn, begge er oseaniske arter som er sjeldne på Østlandet og med utbredelsestygdepunkt på Vestlandet. Trolig ligger forholdene til rette for at artene fremdeles kan finnes på berg i kløfta. Kløfta er i tillegg godt egnet som hekkeområde for vassdragstilknyttede arter som fossefall og vintererle, samt for klippehekkende rovfugl i bergheng. Den rike edelløvslogen lengst vest kan også huse spettearter som dvergspett og hvitryggspett

Rollagåsen har påviste kjerneområdeverdier på nær hele undersøkelsesarealet. Avgrenset område huser vernekvalliteter knyttet til eldre lavereliggende, høyproduktiv og dødvedrik grandominert skog og deler av en velutviklet og markert bekkekløft. Arealet innehar også stor andel borealt løv og partier med rik edelløvsog. De rødlistede naturtypene høgstaudegranskog (NT) og kontinental bekkekløft (NT) har betydelig dekning. Løvblandet produktiv granskog med mer eller mindre innslag av gråor-almeskog er typisk for de skyggefulle liene i Vestfjorddalen.

Typisk for dalføret er også en skogtilstand der det finnes mye fersk død ved, men svak/ingen kontinuitet som følge av tidligere påvirkning av både beite og hogst. Dette gjenspeiles i artsmangfoldet av gammelskogsarter, som er lite utviklet, samtidig som at området scorer lavt/middels på kontinuitet og gamle trær. Større arealer med dødvedrik og høyproduktiv lavlandsskog er likevel sjeldent forekommende, både i regional og nasjonal sammenheng og fremhever områdets verneverdi i et større perspektiv. Verneverdiene styrkes også av at skogen i verneforslaget har et svært godt utviklingspotensial for mer krevende gammelskogsarter og luftfuktighetskrevende arter på lengre sikt, i takt med at skogen blir eldre og kontinuiteten av død ved og gamle trær øker.

Negative trekk ved området er dårlig arrondering med hensyn på kjente naturkvaliteter. Avgrensingen av tilbudt areal er snever mot øst, der kun halve bekkekløften langs Rollagåi er fanget opp, samtidig som eldre nordvendt bar- og edelløvsog av samme type som innenfor verneforslaget fortsetter også med stor sannsynlighet videre en kilometer mot vest. Verneforslaget vurderes på bakgrunn av vurderte kriterier til sterkt regionalt verneverdig (**).

I henhold til Framstad m.fl. (2017) oppnår området oppnår høy grad av mangeloppfyllelse. Først og fremst grunnet stor dekning av de generelle/regionale manglene gammel granskog og rik skog på høy bonitet i lavlandet, i kombinasjon med en viss dekning av manglene bekkekløft og rik edelløvsog.

FORMÅL

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av forekomst av eldre lavereliggende høyproduktiv og grandominert skog rik på død ved, samt partier med rik edelløvsog.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av forekomst av de sjeldne og trua naturtypene høgstaudegranskog og kontinental bekkekløft, samt en rekke sjeldne og trua arter av mose, sopp og lav.

ANDRE INTERESSER

Ikke kjent.

TEKNISKE INNGREP

Ingen kjente.

PLANSTATUS

Arealet er avsatt til LNF-område i kommuneplanens arealdel.

MERKNADER

Norsk Hydro AS fikk i 2011 avslag på konsesjonssøknad om vannkraftutbygging i Rollagåi, hovedsakelig på grunn av konflikt med landskapselementet Haugefossen, og på grunn av bekkekløft med fosserøyksone og sårbare arter.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Navn	Total-areal daa	Produktivt areal i daa anslag				Annet areal i daa anslag			Tilvekst m ³ /daa	Volum m ³
		H	M	L	Sum	Myr	Skogkl.	Annet		
Rollagåsen naturreservat										
Gnr./bnr.101/1	259,9	16,5	221,6	6,6	244,7		0,5	14,7	0,5	6 435
Gnr./bnr.102/2	120,0	22,6	93,4		116,0		4,2		0,4	2 203
Gnr./bnr.104/4	104,7	9,7	83,4		93,1				0,5	2 506
Gnr./bnr.104/6	69,0	11,2	57,8		69,0		11,6		0,5	1 763
Gnr./bnr.105/1	199,5	31,9	145,3		177,2		22,3		0,4	4 105
Sum	753,1									

(Data er levert av AT Skog)

LITTERATUR:

Reiso S. 2018. Naturverdier for lokalitet Rollagåsen, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2017. NaRIN faktaark. BioFokus.

(Weblink: <http://borchbio.no/narin/?nid=6110>)

7. Forslag til verneforskrift

KOMMENTARER TIL ENKELTE AV BESTEMMELSENE

Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

Definisjon på større arrangement er omlag 30 deltakere. Er det flere deltakere må det søkes om dispensasjon, og da kan forvaltningsmyndigheten vurdere dette i henhold til § 7 pkt. d.

Merking og vedlikehold av eksisterende stier

Jf. § 4 e. Enkel rydding av kvist og fjerning av greiner og nedfall i stiene kan gjøres uten søknad. Vindfall som måtte bli liggende over stier kan kappes og legges til side, normalt vil dette bli gjort av grunneier eller oppsyn. Stiene er avmerket på vernekartet.

Motorferdsel

Motorferdsel er forbudt etter § 5 a. Det er noen generelle unntak i § 6 og det kan gis dispensasjon etter søknad etter bestemmelsene i § 7. Løyver kan gis for flere år, vanligvis opp til fem år. I tillegg gjelder lov om motorferdsel i utmark, det vil si at kommunen og grunneier må gi tillatelse til motorferdsel på vanlig måte.

Bruk av sykkel, hest og kjerre og ridning

Frilufsloven åpner for ridning, bruk av hest og kjerre og sykling på veger og stier i utmark. I høringsforslaget vil vi følge frilufslovens bestemmelser. Jf. bestemmelsen i § 5 b.

Merking og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveger.

Det kan etter søknad gis dispensasjon etter § 7 a til rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier. Dette er en standard regel vi har med i alle verneforskrifter, og som brukes dersom det viser seg å være stier en ikke har kjent til ved vernet. Det vil normalt bli gitt flerårige tillatelser.

Bålbrenning

Sentrale miljømyndigheter ønsker bålforbud i mindre reservater (under 700-1000 daa): Det er derfor i høringen lagt opp til forbud i Rollagåsen, jf. § 3e.

Forslag til forskrift for Rollagåsen naturreservat, Tinn kommune, Telemark fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjonmed hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold på grunn av forekomst av eldre lavereliggende høyproduktiv og grandominert skog rik på død ved, samt partier med rik edelløvskog.

Området har særskilt naturvitenskapelig verdi på grunn av forekomst av de sjeldne og trua naturtypene høgstaudegranskog og kontinental bekkekløft, samt en rekke sjeldne og trua arter av mose, sopp og lav.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr: Tinn kommune: 101/1, 102/2, 104/4, 104/6 og 105/1

Naturreservatet dekker et totalareal på 762 daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk datert Klima- og miljødepartementet..... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Tinn kommune, hos Fylkesmannen i Vestfold og Telemark, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller andre konsentrerte

- forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
 - e) Bålbrenning og bruk av grill er forbudt.

§ 4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Beiting.
- e. Vedlikehold og merking av eksisterende stier vist på vernekartet.
- f. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.
- g. Utsetting av saltsteiner.
- h. Forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt.

§ 5. Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
- b. Utenom eksisterende stier er sykling, bruk av hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6. Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for:

- a) Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.
- b) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- c) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.

- c. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 pkt. c.
- d. Høgst av etablerte plantefelt.
- e. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt.
- f. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- g. Oppsetting og vedlikehold av gjerder.
- h. Øvingskjøring for formål nevnt i § 6 første ledd.
- i. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og § 7 b, d, e og g.

§ 8. Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldlovens § 47.

§ 10. Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Vedlegg 1: Vernekart